

Υπόθεση C-213/96

Προσφυγή αφορώσα την Outokumpu Oy

(αίτηση του Uudenmaan lääninoikeus
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Φόρος επί των προϊόντων, πλήττων το ηλεκτρικό ρεύμα —
Διαφορετικός συντελεστής ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής
του εγχωρίως παραγομένου ρεύματος —
Ενιαίος συντελεστής φόρου για το εισαγόμενο ρεύμα»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs της 13ης Νοεμβρίου 1997 1 - 1780
Απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998 1 - 1801

Περίληψη της αποφάσεως

1. Φορολογικές διατάξεις — Εσωτερικοί φόροι — Φόρος επί των προϊόντων πλήττων το ηλεκτρικό ρεύμα — Φορολογικό σύστημα προβλέπον διαφόρους συντελεστές ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής για το εγχωρίως παραγόμενο ρεύμα και ενιαίο συντελεστή για το εισαγόμενο ρεύμα — Χαρακτηρισμός ως εσωτερικού φόρου, αποκλεισμένου εκείνου της φορολογικής επιβαρύνσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρα 9, 12 και 95)

2. Φορολογικές διατάξεις — Εσωτερικοί φόροι — Σύστημα διαφοροποιημένης φορολογίας — Επιτρέπεται — Προϋποθέσεις — Σύστημα διαφοροποιημένης φορολογίας πλήττον το ηλεκτρικό ρεύμα — Συντελεστής ο οποίος διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής — Διαφοροποίηση που στηρίζεται σε λόγους προστασίας του περιβάλλοντος — Επιτρέπεται (Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 95)

3. Φορολογικές διατάξεις — Εσωτερικοί φόροι — Φόρος επί των προϊόντων πλήττον το ηλεκτρικό ρεύμα — Φορολογικό σύστημα προβλέπον διαφόρους συντελεστές ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής για το εγχωρίως παραγόμενο ρεύμα και ενιαίο συντελεστή για το εισαγόμενο ρεύμα — Δεν επιτρέπεται (Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 95)

1. Φόρος επί των προϊόντων πλήττον το μεν εγχωρίως παραγόμενο ηλεκτρικό ρεύμα με διαφορετικούς συντελεστές σε συνάρτηση με τον τρόπο παραγωγής του, το δε εισαγόμενο με ενιαίο συντελεστή, ο οποίος είναι μεγαλύτερος από τον χαμηλότερο προβλεπόμενο συντελεστή του φόρου που επιβάλλεται επί του εγχωρίως παραγόμενου ρεύματος, αλλά μικρότερος από τον αντίστοιχο υψηλότερο συντελεστή, αποτελεί εσωτερικό φόρο κατά την έννοια του άρθρου 95 της Συνθήκης και όχι επιβάρυνση ισοδύναμου αποτελέσματος προς δασμό κατά την έννοια των άρθρων 9 και 12, εφόσον, αφενός, αποτελεί τμήμα ενός γενικού συστήματος φορολογίας πλήττοντος όχι μόνο την ηλεκτρική ενέργεια αυτή καθαυτή, αλλά και πολλές άλλες πηγές πρωτογενούς ενεργείας, και, αφετέρου, τόσο το εισαγόμενο όσο και το εγχωρίως παραγόμενο ηλεκτρικό ρεύμα υπάγονται στο ίδιο φορολογικό σύστημα και ο φόρος εισπράττεται από την ίδια δημόσια αρχή και με την ίδια διαδικασία, ανεξάρτητα από την προέλευση του ηλεκτρικού ρεύματος.

Καμία σημασία δεν έχει για τον χαρακτηρισμό του φόρου αυτού το γεγονός ότι το εισαγόμενο ηλεκτρικό ρεύμα φορολογείται κατά την εισαγωγή, ενώ

το εγχωρίως παραγόμενο κατά τη στιγμή της παραγωγής, διότι, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών του ηλεκτρισμού, τα δύο αυτά χρονικά σημεία αντιστοιχούν στο ίδιο στάδιο εμπορίας, το οποίο είναι αυτό της απόξεως του ηλεκτρικού ρεύματος στο εθνικό δίκτυο διανομής.

2. Το κοινοτικό δίκαιο, στο παρόν στάδιο εξελίξεώς του, δεν περιορίζει την ελευθερία των κρατών μελών να θεσπίζουν σύστημα διαφοροποιημένης φορολογίας για ορισμένα προϊόντα, έστω και ομοειδή κατά την έννοια του άρθρου 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων όπως είναι η φύση των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών ή οι εφαρμοζόμενες μέθοδοι παραγωγής. Τέτοιου είδους διαφοροποιήσεις συμβιβάζονται ωστόσο με το κοινοτικό δίκαιο μόνον αν επιδιώκουν σκοπούς οικονομικής πολιτικής που και αυτοί συμβιβάζονται με τις επιταγές της Συνθήκης και του παραγώγου δικαίου και αν ο τρόπος εφαρμογής τους είναι τέτοιος ώστε να αποφεύγεται κάθε μορφή διακρίσεως, άμεσης ή έμμεσης, έναντι των εισαγωγών από άλλα κράτη μέλη, ή προστασίας ανταγωνιστικής εγχώριας παραγωγής.

Επομένως, το άρθρο 95 της Συνθήκης δεν εμποδίζει τη δυνατότητα διαφοροποίησης του συντελεστή ενός εσωτερικού φόρου πλήττοντος το ηλεκτρικό ρεύμα σε συνάρτηση με τον τρόπο παραγωγής του και με τις χρησιμοποιούμενες για την παραγωγή αυτή πρώτες ύλες, εφόσον η διαφοροποίηση αυτή στηρίζεται σε λόγους περιβαλλοντικής φύσεως. Πράγματι, η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί έναν από τους ουσιώδεις σκοπούς της Κοινότητας, η οποία έχει, μεταξύ άλλων, ως αποστολή να προάγει μια διαρκή, μη πληθωριστική και σεβόμενη το περιβάλλον ανάπτυξη, οι δε δραστηριότητες της περιλαμβάνουν πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος. Επιπλέον, η συμβατότητα ιδίως των μεθόδων παραγωγής της ηλεκτρικής ενεργείας με το περιβάλλον αποτελεί σημαντικό σκοπό της ενεργειακής πολιτικής της Κοινότητας.

3. Το άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης δεν επιτρέπει φόρος επί των προϊόντων, υπαγόμενος σ' ένα εθνικό σύστημα φορολογήσεως των ενεργειακών πηγών, να πλήττει το εγχωρίως παραγόμενο ηλεκτρικό ρεύμα με διαφορετικούς συντελεστές ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής του, ενώ πλήττει το εισαγόμενο ανεξαρτήτως του τρόπου παραγωγής του με ενιαίο συντελεστή, ο οποίος, έστω και αν είναι μικρότερος από τον υψηλότερο συντελεστή που ισχύει για το εγχωρίως παραγόμενο ηλεκτρικό ρεύμα, οδηγεί, έστω και σε ορισμένες μόνον περιπτώσεις, σε μεγαλύτερη επιβάρυνση του εισαγομένου ρεύματος.

Πράγματι, αποτελεί παράβαση του άρθρου 95 της Συνθήκης η θέσπιση φορολογικού συστήματος κατά το οποίο ο φόρος που επιβάλλεται στο εισαγόμενο προϊόν και αυτός που πλήττει το ομοειδές εγχώριο προϊόν υπολογίζονται κατά διαφορετικό τρόπο και σύμφωνα με διαφορετικές μεθόδους, καταλήγοντας, έστω και σε ορισμένες μόνον περιπτώσεις, σε μεγαλύτερη επιβάρυνση του εισαγομένου προϊόντος.

Το γεγονός ότι, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του ηλεκτρικού ρεύματος, μπορεί να είναι εξαιρετικά δυσχερής ο ακριβής προσδιορισμός του τρόπου παραγωγής του εισαγομένου ρεύματος και, επομένως, των πρωτογενών πηγών ενεργείας που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή του δεν μπορεί να δικαιολογήσει ένα τέτοιο σύστημα, καθόσον δυσχέρειες πρακτικής φύσεως δεν μπορούν να δικαιολογούν τη θέσπιση εσωτερικών επιβαρύνσεων που εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις έναντι προϊόντων προερχομένων από άλλα κράτη μέλη. Ακόμα και αν το άρθρο 95 της Συνθήκης δεν υποχρεώνει, καταρχήν, τα κράτη μέλη να καταργήσουν τις αντικειμενικά δικαιολογημένες διαφορές τις οποίες προβλέπει η εσωτερική νομοθεσία μεταξύ των εθνικών φόρων που πλήττουν τα εγχώρια προϊόντα, τούτο δεν ισχύει όταν η κατάργηση αυτή είναι ο μόνος τρόπος για την αποφυγή άμεσων ή έμμεσων δυσμενών διακρίσεων σε βάρος των εισαγομένων προϊόντων.